

Ukrayna Savaşı AB'yi Nasıl Sarsıyor?

Andrea NÜSSE

“AB'nin Alman-Fransız 'motoru' daha fazla çalışmıyor”

Fransa'yı üzecek, Almanya ise pek fark farkında değil. Ampul koalisyonu, Paris ile iş birliği yapmak zorunda. AB'nin bu ikili ilişkiye ihtiyacı var.

Rien ne va plus – Berlin ve Paris arasındaki ilişki ilerlemiyor. Enerji krizine çözüm bulması beklenen Avrupa Birliği Zirvesi'nden kısa süre önce, Fransız ve Alman Hükümeti arasında ciddi görüş ayrılıkları patlak vermeye başladı; gelecek hafta yapılması planlanan Alman-Fransız bakanlar kurulu

toplantısı belirsiz bir tarihe ertelendi. İki taraf birçok konuda fikir birliğine varamadı. Uzun yıllar Avrupa Birliği'ni ilerleten alman – Fransız motoru durdu.

Ukrayna Savaşı'ndan dolayı mevcut alışkanlıkların bozulması da ayrı bir rol oynuyor. Elbette bu durum, Olaf Scholz liderliğindeki Ampul Koalisyonu'nun Fransa ile gerçekleştirdiği ilişkilere özel bir önem vermemesinin ve Cumhurbaşkanı Macron'un Avrupa'ya yaklaşımları için mücadelelerine ilgisiz kalmasının sonucudur.

Fransızlar “Motor” yerine samimi olarak nitelendirdikleri “Ortak” sözcüğünü kullanıyor

“Motor” sözcüğünün hiç kullanılmadığı Fransız tarafında, “motor” kelimesi yerine daha samimi görülen “ortak” (çift/partner) sözcüğü kullanılıyor. Bu gelişme büyük bir üzüntü ve endişe yaratıyor. Fransa’dan çok daha büyük olan Almanya’ da bu durumun henüz farkına varılmadı.

Sinirinden kıpkırmızı kesilmiş Emmanuel Macron’ un ve sakini Olaf Scholz’ un, birbirinden farklı iki farklı karakterin karşı karşıya geldiğinin göstergesi olduğu aşikâr. Ama bu gösterge, ortaklığı bitirmenin bahanesi değil.

Ayrıca bu durum, Avrupa’da üstünlükleri ve güç dengelerini değiştiren Ukrayna’ daki Rus saldırısının sarsıcı bir sonucudur. AB’nin Polonya, Baltık ve İskandinav üye ülkeleri, Rusya devlet başkanı Putin’ e karşı daha az naif olduğu için, ahlaki açıdan da güç kazanıyor. Yeni alt ittifaklar oluşuyor. Bu durum Fransa ve Almanya’yı aynı şekilde zayıflatıyor ve geçmişteki liderlik rollerini sarsıyor.

Orta vadede Berlin’in rolü, Fransa güney Avrupa ile anlaşırken, Almanya merkezi konumu ve tarihi nedeniyle, doğu Avrupa’daki ilişkiler geleneksel olarak federal Almanya’nın arazisi olduğu için; Fransa’ dan farklı olarak daha kolay güçlenecek.

Almanya’nın Batı Avrupa’daki en önemli ortağı ile ilişkileri önemsememesi, AB’nin gelecekte de hareketli ve yaptırım gücünü bitireceği merkezi bir ilişkiye ihtiyacı olacağı ve bu ilişki de Almanya ve Fransa’nın büyüklüğü ve konumu sayesinde gerçekleşeceği için iyi sonuçlar doğurmuyor.

Dejà – Vu etkisi- Angela Merkel, Macron’un Avrupa için reform önerilerini uzun yıllar görmezden gelmişti. Macron 2017’ de Sorbonne’ de gerçekleştirdiği coşkulu konuşmasında uzun bir süre cevap almadı. Ampul Hükümeti, Macron’un enerji politikası ya da finansal olarak savunduğu Avrupa yaklaşımını bir tarafa bırakıp; Fransa’ ya ihtiyacı olduğunu düşünmediği izlenimi verebilir. Perşembe günü Macron sert sözlerle “eğer Almanya yalnız kalırsa, bu Avrupa için iyi olmaz” diye uyarıda bulundu.

Bazen önemli olan büyük duyurular değil, küçük sayılan jestlerdir. Scholz, Macron’ un düzenlediği, AB üyesi olmayan 17 üyeyle geniş çaplı önemli konuların tartışılacağı Avrupa Siyasi Toplantısı’nın açılış konuşmasını yapmak için Prag’ a gitti. Avrupa ile ilgili yaptığı konuşmasında alman-Fransız silahlanma planından bir kere bile söz etmedi. Paris bu durumdan dolayı çok pişman.

Avrupa’nın ağırlık merkezi doğuya doğru ilerlerse ve Almanya’nın rolü bu yüzden güçlenirse bile Almanya’nın Fransa’ ya ihtiyacı olacak. Bunun

sebebi ise Polonya ve Macaristan' daki hükümet AB'nin çoğu değerini bölüşmemesi, kendi yolunda savrulması ve toplulukta uzlaşma sağlamak için ne istekli ne de öyle bir konumda olmamasıdır.

Hala bitap düşmüş haldeki Macron ile Berlin'in ortak olduğunu düşünen Avrupalı bir ortağı var. Almanya'nın gücü de kesinlikle bu duruma dahil edilmeli. Berlin bunu kullanmalı. Fransa' da artış gösteren anti alman kışkırtması sağcı ve solcu popülistlerce kışkırtılıyor. Almanya bir anda yapayalnız kalabilir ve AB köksüz kalabilir.

Çeviri: Sevim Bülent |
EUROPolitika Dergisi Çeviri Ekibi

Orijinal Makale: Wie der Ukrainekrieg die EU erschüttert: Vom deutsch-französischen "Motor" der EU ist nicht viel übrig

Photo: © *Foto: Michael Kappeler/dpa*